

людського капіталу. Кожна з країн має свою специфіку використання даних моделей, що обумовлено як законодавчою базою так і психологічними та соціально-культурними факторами, які притаманні кожній з країн. Але навіть іноді суттєва різниця у підходах до управління персоналом, все одно не є перешкодою для успішного розвитку людського капіталу, про що і свідчать статистичні дані.

Вітчизняна практика функціонування підприємств характеризується, перш за все, відсутністю однієї конкретної моделі управління персоналом на підприємствах, що негативно впливає як на показники ефективності діяльності підприємств та їх конкурентоспроможність так і на рівень розвитку людського капіталу в Україні. Адже політика організацій стосовно розвитку власного персоналу безпосередньо пов'язана з розвитком людського капіталу. Тому, відповідно, в довгостроковій перспективі нераціональна кадрова політика на кожному окремому підприємстві матиме негативні наслідки для розвитку вітчизняних людських ресурсів в цілому.

Таким чином постає питання впровадження на вітчизняних підприємствах такої моделі управління персоналом, яка створить найсприятливіші умови для повного розкриття потенціалу людського ресурсу в Україні. Орієнтуючись на передові країни світу у сфері розвитку людського капіталу, необхідно запозичувати їх багатий досвід. При цьому велику увагу необхідно приділяти різниці у законодавчих базах та базових принципах функціонування моделей управління персоналом у кожній з країн. Використовуючи одну і ту саму модель різні країни по-різному її реалізують. Тому необхідно буде не зациклюватись на одному конкретному прикладі, а намагатись робити акцент на позитивних сторонах кожної з моделей. Враховуючи сучасні процеси інтеграції України у європейський простір, рівень розвитку людського капіталу є одним з основних показників рівня розвитку держави. Тому впровадження ефективної моделі управління персоналом на вітчизняних підприємствах дозволить значно покращити ситуацію на ринку праці та створить умови для підвищення рейтингу країни на світовій арені.

#### **Список використаних джерел:**

1. The World Economic Forum. The Human Capital Report 2013-2015. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.weforum.org/reports/human-capital-report-2015>
2. United Nations Development Programme. Human Development Index indicators by country 2014. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://data.undp.org/dataset/HDI-Indicators-By-Country-2014/5tuc-d2a9>
3. Онлайн-журнал «Генеральний директор». [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.gd.ru/articles/3157-modeli-upravleniya-personalom>
4. Справочник по управлению персоналом. Управление персоналом в Финляндии - № 2. - 2012. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.pro-personal.ru/journal/794/381035/>
5. Сайт проекту «HR-Portal». [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.hr-portal.ru/article/shveycarskie-tehnologii-upravleniya-personalom>
6. Наукова електронна бібліотека «Киберленінка». [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://cyberleninka.ru/article/n/obzor-zarubezhnyh-modeley-upravleniya-personalom>
7. Центр психологічних та особистісних тренінгів «Синтон». [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.syntone.ru/library/books/content/224.html>
8. Веснин, В. Р. Управление персоналом. Теория и практика: учебник / В.Р. Веснин. - М.: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2011. - 688 с.
9. Кибанов А.Я. Управление персоналом организации: учебник / А.Я. Кибанов. - 4-е издание, доп. и перераб. - М.: ИНФРА-М, 2010. - 695 с.

**18.09.2015**

УДК 354(045)

**Махначова Н.М.**  
к.е.н., доцент кафедри менеджменту та адміністрування  
ВТЕІ КНТЕУ  
**Харчинська К.П.**  
здобувач освітнього ступеня «Магістр»  
ВТЕІ КНТЕУ

## СТРАТЕГІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ «УКРАЇНА – 2020» ЯК ОСНОВА РЕФОРМУВАННЯ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ

**Анотація.** В статті проведено теоретичне дослідження реформування публічної влади, відповідно до Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020». Розглянуто чотири вектори руху реалізації 62 реформ та програм розвитку держави, проаналізовано основні переваги та недоліки реформи децентралізації влади та основні кроки до здійснення реформ в Україні. З'ясовано основні шляхи здійснення реформи децентралізації влади та місцевого самоврядування, а також вже вжиті заходи для здійснення реформи.

**Ключові слова.** Стратегія сталого розвитку, децентралізація влади, публічна влада.

### СТРАТЕГИЯ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ «УКРАИНА - 2020» КАК ОСНОВА РЕФОРМИРОВАНИЯ ПУБЛИЧНОЙ ВЛАСТИ

**Аннотация.** В статье проведено теоретическое исследование реформирования публичной власти, в соответствии со Стратегией устойчивого развития «Украина - 2020». Рассмотрены четыре вектора движения реализации 62 реформ и программ развития государства, проанализированы основные преимущества и недостатки реформы децентрализации власти и основные шаги к осуществлению реформ в Украине. Выявлены основные пути осуществления реформы децентрализации власти и местного самоуправления, а также уже принятые меры по осуществлению реформы.

**Ключевые слова:** стратегия устойчивого развития, децентрализация власти, публичная власть.

### SUSTAINABLE DEVELOPMENT STRATEGY "UKRAINE - 2020" AS A BASIS FOR REFORMING PUBLIC ADMINISTRATION

**Abstract.** In the article the theoretical study of reform of public administration, according to the Strategy for Sustainable Development "Ukraine - 2020". We consider four vectors 62 implementation of reforms and programs of the state, analyzes the main advantages and disadvantages of decentralization of power reform and the basic steps to implement reforms in Ukraine. It is shown the main ways the reform decentralization and local authorities, and has taken steps to implement reforms.

**Keywords:** Sustainable Development Strategy, decentralization of government, public authorities.

*Боротьба за існування — це сукупність різноманітних, складних взаємовідносин, існуючих між організаціями та умовами середовища. Таким чином забезпечується виживання найбільш пристосованих організмів, а також відбувається вибіркове знищення організмів, які виявилися непристосованими до існуючих або змінених умов навколишнього середовища.*

**Чарльз Дарвін**

**Постановка проблеми.** Нагальним завданням, що стоїть нині перед цивілізацією, є проблема екологічної безпеки на планеті. Одним з шляхів її розв'язання може бути Концепція сталого розвитку суспільства, ідея якої була започаткована в діяльності ООН [1, с. 24].

Сталий розвиток, як термін, був започаткований і введений в науку Міжнародною комісією з оточуючого середовища і розвитку (Комісія Брутланд) у 1987 році. Комісія визначила його як розвиток, який задовольняє потреби теперішнього часу, проте не ставить під загрозу здатність майбутніх поколінь задовольняти свої власні потреби.

В основу Концепції переходу України до сталого розвитку покладено людські інтереси, прагнення жити і творити в гармонії з природою, взявши до уваги основні ідеї і принципи, декларовані на конференції ООН з навколишнього середовища і розвитку (Ріо-де-Жанейро, 1992 р.). Україна започатковує процес змін, які за характером та обсягом експлуатації ресурсів, стратегією інвестування, спрямуванням освіти та науково-технічного прогресу, захищеністю життєдіяльності відповідатимуть сьогоднішнім і майбутнім потребам, створять сприятливі умови для збереження навколишнього природного середовища і природно – ресурсного потенціалу держави та розвитку нації – основи всіх форм життя, тобто започатковує перехід на шлях сталого розвитку. Основні засади сталого розвитку визначені ООН як стратегія розвитку на XXI століття. Концепція визначає цілісну систему поглядів на сталий розвиток, правові основи, принципи, завдання та організаційні заходи переходу держави на засади сталого розвитку і є базовою для розробки стратегії сталого розвитку, державних програм, проектів соціально-економічного розвитку на найближчу і віддалену перспективу[6].

**Метою цієї статті** є з'ясування особливостей реформування системи державної влади та місцевого самоврядування відповідно до Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020».

**Аналіз останніх досліджень та публікацій.** Тематика, пов'язана з дослідженням сталого розвитку суспільства вже знайшла своє відображення у працях таких дослідників як Л.З. Масловська, Ю.М. Петрушенко, О.В. Пиріков, О.М. Руденко, А.П. Садовенко, В.І. Серета, Т.В.

Тимочко, С.В. Штурхецький. Стратегію сталого розвитку «Україна 2020» гучно почали обговорювати після підписання Президентом України Петром Порошенком 12 січня 2015 року Указу №5/2015 «Про Стратегію сталого розвитку «Україна - 2020».

Стратегія сталого розвитку України на період до 2020 року визначає цілі та показники її досягнення, а також напрямки і пріоритети розвитку країни. Метою реформи визначено досягнення європейських стандартів життя та гідного місця Україні в світі. [6]. Питаннями Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020» зацікавилися такі науковці та українські діячі як Василь Куйбіда, Антоніна Сенчук [5], які велику увагу звертають на те, що ми маємо унікальну можливість побудувати ефективну політичну структуру, яка буде відповідати реаліям і потребам нового часу, буде відкритою для нововведень і надасть можливість виходу із кризи. Зважаючи на соціально-політичні реалії сьогодення, а також високий інтерес суспільства до даної проблематики вважаємо тему дослідження актуальною.

**Виклад основного матеріалу.** Україна переходить в нову епоху історії і Український народ отримує унікальний шанс побудувати нову Україну [5]. Ратифікувавши Угоду про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, Україна отримала інструмент та дороговказ для своїх перетворень. Виконання вимог цієї угоди дає можливість Україні в подальшому стати повноцінним членом Європейського Союзу. Такими вимогами є відповідність критеріям – параметрам, яким мають відповідати держави – члени Європейського Союзу [6].

О.В. Пиріков вважає концепцію сталого розвитку найперспективнішою ідеологією 21 століття і навіть усього третього тисячоліття, яка, з поглибленням наукової обґрунтованості, витіснить усі наявні світоглядні ідеології, як такі, що є фрагментарними, неспроможними забезпечити збалансований розвиток цивілізації [3].

Сталий розвиток — це керований розвиток. Основою його керованості є системний підхід та сучасні інформаційні технології, які дозволяють дуже швидко моделювати різні варіанти напрямків розвитку, з високою точністю прогнозувати їх результати та вибрати найбільш оптимальний. Метою впровадження в Україні Стратегії сталого розвитку є створення європейських стандартів життя та вихід України на провідні позиції у світі.

Задля цього рух уперед здійснюватиметься за такими векторами:

**вектор розвитку** - це забезпечення сталого розвитку держави, проведення структурних реформ та, як наслідок, підвищення стандартів життя. Україна має стати державою з сильною економікою та з передовими інноваціями. Для цього, передусім, необхідно відновити макроекономічну стабільність, забезпечити стійке зростання економіки екологічно невиснажливим способом, створити сприятливі умови для ведення господарської діяльності та прозору податкову систему;

**вектор безпеки** - це забезпечення гарантій безпеки держави, бізнесу та громадян, захищеності інвестицій і приватної власності. Україна має стати державою, що здатна захистити свої кордони та забезпечити мир не тільки на своїй території, а й у європейському регіоні. Визначальною основою безпеки має також стати забезпечення чесного і неупередженого правосуддя, невідкладне проведення очищення влади на всіх рівнях та забезпечення впровадження ефективних механізмів протидії корупції. Особливу увагу потрібно приділити безпеці життя та здоров'я людини, що неможливо без ефективної медицини, захищеності соціально вразливих верств населення, безпечного стану довкілля і доступу до якісної питної води, безпечних харчових продуктів та промислових товарів;

**вектор відповідальності** - це забезпечення гарантій, що кожен громадянин, незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, мовних або інших ознак, матиме доступ до високоякісної освіти, системи охорони здоров'я та інших послуг в державному та приватному секторах. Територіальні громади самостійно вирішуватимуть питання місцевого значення, свого добробуту і нестимуть відповідальність за розвиток всієї країни;

**вектор гордості** - це забезпечення взаємної поваги та толерантності в суспільстві, гордості за власну державу, її історію, культуру, науку, спорт. Україна повинна зайняти гідне місце серед провідних держав світу, створити належні умови життя і праці для виховання власних талантів, а також залучення найкращих світових спеціалістів різних галузей.

Поєднання зазначених векторів розвитку для України та концепції сталого розвитку суспільства ми можемо розглянути на рис. 1., де схематично зображено, що всі зусилля по реалізації векторів спрямовані на гармонійний розвиток та взаємодію природи, економіки та людства.

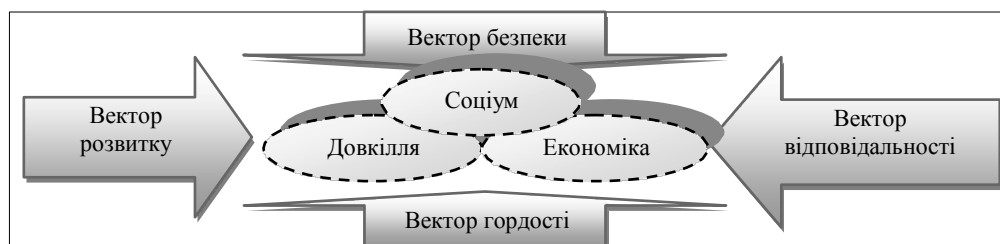


Рис. 1. ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ДЛЯ УКРАЇНИ

Тобто, ми можемо спостерігати, що стратегія передбачає в рамках названих чотирьох векторів руху реалізацію 62 реформ та програм розвитку держави (табл. 1).

Першочерговою є реалізація реформи системи національної безпеки та оборони; оновлення влади та антикорупційна реформа; судова реформа; реформа правоохоронної системи; децентралізація та реформа державного управління; дерегуляція та розвиток підприємництва; реформа системи охорон здоров'я; податкова реформа; програма енергонезалежності; програма популяризації України у світі та просування інтересів України у світовому інформаційному просторі.

Серед пріоритетних реформ є реформа децентралізації та державного управління, метою якої є побудова прозорої системи публічного управління, створення професійного інституту публічної служби, забезпечення її ефективності. Результатом впровадження реформи має стати створення ефективної, прозорої, відкритої та гнучкої структури публічної адміністрації із застосуванням новітніх інформаційно-комунікативних технологій (е-урядування), яка здатна виробляти і реалізовувати цілісну державну політику, спрямовану на суспільний сталий розвиток і адекватне реагування на внутрішні та зовнішні виклики.

Метою політики у сфері децентралізації є відхід від централізованої моделі управління в державі, забезпечення спроможності місцевого самоврядування та побудова ефективної системи територіальної організації влади в Україні, реалізація у повній мірі положень Європейської хартії місцевого самоврядування, принципів субсидіарності, повсюдності і фінансової самодостатності місцевого самоврядування.

Пріоритетом в управлінні публічними фінансами має стати підвищення прозорості та ефективності їх розподілу та витрачання. Процес здійснення державних закупівель повинен стати максимально прозорим та урахувати загальні принципи конкуренції.

Корупційна складова під час здійснення державних закупівель має бути ліквідована. За відсутності даної реформи виникли такі проблеми, як:

1) централізація влади, високий рівень корупції, низький рівень прийняття управлінських рішень, неузгодженість політики щодо розвитку з реальними інтересами територіальних громад;

2) слабка матеріально – фінансова база територіальних громад, погіршення якості та доступності публічних послуг, зношеність теплових, каналізаційних, водопостачальних мереж і житлового фонду, ризик виникнення техногенних катастроф;

3) надмірна подрібненість адміністративно – територіальних одиниць, зниження рівня професіоналізму посадових осіб місцевого самоврядування, погіршення інвестиційної привабливості територій, складна демографічна ситуація (старіння населення, знелюднення сільських територій).

Для реалізації децентралізації влади необхідно внести зміни до Конституції України, а саме наділення органів місцевого самоврядування повноваженнями за принципом субсидіарності; утворення виконавчих органів обласних і районних рад та розподілу повноважень між ними; реорганізація місцевих державних адміністрацій в органи префектурного типу; чітке визначення адміністративно-територіальної одиниці базового рівня. Також, необхідна правова база: про місцеве самоврядування в Україні (нова редакція); про місцеві органи виконавчої

влади; про органи самоорганізації населення (нова редакція); про адміністративно-територіальний устрій; про місцеві вибори, тощо [2].

Для реалізації реформи децентралізації необхідно зробити 5 кроків:

1. Визнати територіальну основу органів місцевого самоврядування та виконавчої влади (створити трьохрівневу систему адміністративно – територіального устрою в Україні).

Таблиця 1

**РЕФОРМИ ТА ПРОГРАМИ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ «УКРАЇНА – 2020» [6]**

<b>За вектором розвитку</b>	
Дерегуляція та розвиток підприємництва; Програма розвитку малого та середнього бізнесу; Податкова реформа; Реформа захисту економічної конкуренції; Реформа корпоративного права; Реформа фінансового сектору; Реформа ринку капіталу; Реформа сфери трудових відносин; Реформа транспортної інфраструктури; Реформа телекомунікаційної інфраструктури; Програма участі в транс'європейських мережах; Реформа державної митної справи та інтеграція в митну спільноту Європейського Союзу; Реформа монетарної політики; Програма розвитку українського експорту;	Програма енергоефективності; Реформа сільського господарства та рибальства; Земельна реформа; Реформа житлово-комунального господарства; Реформа статистики; Програма залучення інвестицій; Реформа дипломатичної служби; Реформа у сфері здійснення державних закупівель; Реформа державного фінансового контролю та бюджетних відносин; Реформа державної служби та оптимізація системи державних органів; Реформа управління державною власністю; Реформа енергетики;
<b>За вектором безпеки</b>	
Реформа системи національної безпеки та оборони; Реформа оборонно-промислового комплексу; Судова реформа; Оновлення влади та антикорупційна реформа;	Програма електронного урядування; Реформа правоохоронної системи; Програма енергонезалежності; Реформа захисту інтелектуальної власності; Програма збереження навколишнього природного середовища;
<b>За вектором відповідальності</b>	
Децентралізація та реформа державного управління; Реформа регіональної політики; Програма національної єдності та підтримки національних меншин; Конституційна реформа; Реформа виборчого законодавства; Реформа системи соціального захисту; Пенсійна реформа;	Реформа системи охорони здоров'я; Реформа у сфері забезпечення безпечності та якості харчових продуктів; Реформа у сфері захисту прав споживачів; Програма популяризації фізичної культури та спорту; Програма здорового способу життя та довголіття; Реформа освіти; Програма розвитку для дітей та юнацтва;
<b>За вектором гордості</b>	
Програма популяризації України у світі та просування інтересів України у світовому інформаційному просторі; Програма створення бренду "Україна"; Реформа нагородної справи; Програма розвитку інновацій; Розвиток інформаційного суспільства та медіа; Реформа державної політики у сфері науки та досліджень;	Реформа державної політики у сфері культури; Програма розвитку національного кіновиробництва; Програма розвитку національної видавничої справи; Реформа державної політики у сфері спорту; Програма залучення талантів. Програма розвитку туризму; Українська космічна програма;

2. Розмежувати повноваження між органами місцевого самоврядування різних рівнів (необхідно найбільш важливі для людей повноваження передати на найближчий до людей рівень влади).

3. Розмежувати повноваження між органами місцевого самоврядування та виконавчої влади (передати основні повноваження місцевим держадміністраціям органам місцевого самоврядування. Виконавчій владі залишити тільки право контролю).

4. Визначити, скільки ресурсів треба на кожному рівні (потрібно повністю оновити бюджетну систему. Громади повинні мати власні бюджети, можливість об'єднувати зусилля і фінанси. Тоді у них з'являться ресурси для вирішення нагальних питань і розвитку).

5. Зробити органи місцевого самоврядування підзвітними перед виборцями і державою (люди почнуть розуміти, що від їхнього голосування залежить, чи добре працюватиме для них місцева влада. А отже від самих мешканців залежить якість життя)[ 4].

**Висновки.** Отже, питання реформування системи державної влади та місцевого самоврядування є досить актуальним в даний час, так як виникли проблеми, які потребують негайного розв'язання, це: централізація влади; слабка матеріально – фінансова база територіальних громад; надмірна подрібненість адміністративно – територіальних одиниць, що призвело до підвищення соціальної напруги серед населення.

Основними шляхами реалізації реформи децентралізації та державного управління є :

1. Забезпечення бюджетної автономії та фінансової самостійності місцевих бюджетів;
2. Зміцнення податкової бази органів місцевого самоврядування.

На даний час Вже внесено зміни до Бюджетного та Податкового кодексів України. До кінця 2015 року планується прийняття законодавчої основи щодо децентралізації фінансів, розширення дохідної бази місцевих бюджетів шляхом закріплення окремих податкових платежів та зборів за місцевими бюджетами. За попередніми розрахунками ріст ресурсу місцевих бюджетів складе більше 30 млрд. гривень. Зміни дадуть синергетичний ефект і доходи місцевих бюджетів зростуть у два-три рази. У розпорядженні місцевого самоврядування буде ресурс для вирішення питань розвитку громад.

**Список використаної літератури:**

1. Наше общее будущее: Доклад Международной комиссии по окружающей среде и развитию. – М.: Прогресс, 1989. - 376 с.
2. Особливості децентралізації влади [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [www.loda.gov.ua/upload/users\\_files/22/upload/Prezentaciya%201.ppt](http://www.loda.gov.ua/upload/users_files/22/upload/Prezentaciya%201.ppt)
3. Пиріков О.В. Індикатори та системи сталого розвитку: теорія та практика / Пиріков О.В. // Ефективна економіка. - № 11. – 2013.
4. П'ять необхідних кроків для проведення децентралізації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://decentralization.gov.ua/>
5. Сенчук А. Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020» - шлях до кращого майбутнього/ Сенчук А. [Електронний ресурс]. - Науковий журнал «Зовнішні справи». - Режим доступу: <http://uaforeignaffairs.com/.../strategija-stalogo-rozvitku-ukrajina-2020-shljakh-do-kr/>
6. Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020» : Указ Президента України від 12.01.2015 №5/2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.

**14.09.2015**

УДК 33.011: 005.35

**Муромець Н.Є.**

д-р.екон.н., проф., зав. кафедри менеджменту

*ХТЕІ КНТЕУ*

**Кобеньк К.Л., Тіхтей Н.С.**

здобувачі вищої освіти ступеня «Магістр», спеціальність «Менеджмент організацій»

*ХТЕІ КНЕУ*

**ФОРМУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ  
МЕНЕДЖМЕНТУ ТОРГОВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ В СИСТЕМІ  
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ**

**Анотація.** У статті розглядається необхідність запровадження та дотримання в менеджменті торговельних підприємств концепції соціальної відповідальності у процесі взаємодії держави, бізнесу та суспільства, як головної умови щодо забезпечення сталого розвитку. Розкривається взаємозв'язок понять соціальна відповідальність та сталий розвиток. Проаналізовано тенденції закордонного та вітчизняного підходів до формування стандартів та політики КСВ. Основна увага приділяється економічному значенню дотримання торговельним підприємством принципів КСВ.